

РЕШЕНИЕ

№ 1067

гр. София, 02.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Б СЪСТАВ, в публично заседание на трети октомври през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Любомир Василев

Членове: Калина Анастасова
Стойчо Попов

при участието на секретаря Донка М. Шулева
като разгледа докладваното от Стойчо Попов Въззивно гражданско дело № 20221100500035 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК.

Същото е образувано въз основа на депозирана въззивна жалба от ответницата В. Т. срещу Решение № 20158974/17.07.2021 г., постановено по ГД № 31802 по описа за 2019 г. на Софийски районен съд, III ГО, 145 състав, в частта, с която същата е осъдена да заплати на М. и В. Ц.и сумата в размер на 77,18 лева, представляваща разноски за извършено боядисване с латекс, поставяне на корниз и релса за периода м. януари 2019 г. - м. март 2019 г., за закупуване на боя, грунд и различни материали през 2018 г., също така и в частта, с която е отхвърлена претенцията на ответницата за осъждане на ищеца М. Ц. за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване на допуснатия до съдебна делба недвижим имот – самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.1383.2149.1.56, за периода 02.09.2016 г. - м. май 2019 г., за разликата над сумата от 28 лева до пълния претендиран размер от 300 лева, както и в частта, с която е отхвърлена претенцията за осъждане на ответниците М. и В. Ц.и за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване на допуснатия до съдебна делба недвижим имот за периода 02.09.2016 г. - м. май 2019 г., за разликата над сумата в размер на 112 лева до пълния претендиран от 1500 лева.

В жалбата се излагат съображения, че претенциите за заплащане на разноски за боядисване на допуснатия до съдебна делба недвижим имот, поставяне на корниз и поддръжка се явява недоказана. Признава се, че за извършване на разноските е

представена фактура, но същата не установявала, че закупените стоки са вложени в процесното жилище. По отношение на претенциите за лишаване от ползване на ответницата на допуснатия до съдебна делба недвижим имот, се възразява, че не се установява по несъмнен начин заплатените суми – на 23.10.2017 г., на 08.08.2019 г. и на 22.11.2019 г., с какво основание са и че същото е именно за заплащане на процесното обезщетение. Според жалбоподателката, в трите представени бележки липсва името на ищеца М. Ц., а фигурирало единствено името на неговата съпруга – В. Ц., като дори да се приеме, че със заплащане на сумите се погасява конкретното задължение, не се установява дали същото е това относно притежаваната от тях идеална част в режим на съпружеска имуществена общност или единствено на ищеца М. Ц.. Поради изложеното се претендира постановеното решение да бъде отменено в посочените части.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК не е постъпил отговор на въззивната жалба от М. И. Ц. и В. Б. Ц..

По делото е постъпила и въззивна жалба от ищеца М. И. Ц. срещу Решение № 20158974/17.07.2021 г., постановено по ГД № 31802 по описа за 2019 г. на Софийски районен съд, III ГО, 145 състав, с което е отхвърлена възлагателната претенция с правно основание чл. 349, ал. 2 от ГПК на ищеца М. И. Ц. и допуснатият до съдебна делба недвижим имот – самостоятелен обект в сграда с идентификатор 68134.1383.2149.1.56, е изнесен на публична продажба, като е постановено получената от проданта сума да бъде разпределена между съделителите съобразно притежаваните от тях квоти в съсобствеността. В депозираната жалба се излагат съображения за неправилност на постановеното решение. Посочва се, че първоинстанционният съд не е съобразил събраните по делото доказателства. Поради изложеното се претендира постановеното решение да бъде отменено в обжалваната част, като вместо него бъде постановено друго, с което допуснатият до съдебна делба недвижим имот да бъде възложен на ищеца.

В срока по чл. 263, ал. 1 от ГПК е постъпил отговор на въззивната жалба от В. Т., с който се оспорва депозираната въззивна жалба като неоснователна. Сочи се, че в депозираната жалба не са изложени конкретни пороци на постановеното решение. Излагат се съображения за правилност на изводите на първостепенния съд, а именно, че в случая не са налице хипотезите на чл. 349, ал. 1 и ал. 2 от ГПК, поради което и допуснатият до съдебна делба недвижим имот е изнесен на публична продажба.

Първоинстанционното решение е влязло в сила в частта, с която е отхвърлен предявеният от М. И. Ц. и В. Б. Ц. срещу В. И. Т. иск с правно основание по чл. 61, ал. 2 от ЗЗД за разликата над уважения размер от 77,18 лв. до пълния предявен размер от 891,92 лв., в частта, с която М. И. Ц. е осъден на основание чл. 31, ал. 2 от ЗС да

заплати на В. И. Т. сумата от 28,00 лв., както и в частта, с която М. И. Ц. и В. Б. Ц. са осъдени на основание чл. 31, ал. 2 от ЗС да заплатят на В. И. Т. сумата от 112,00 лв., като необжалвано в тези части в срок от страна на М. И. Ц. и В. Б. Ц., респ. в тези части първоинстанционното решение не е предмет на въззивното производство.

Софийски градски съд, като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, намира за установено следното от фактическа и правна страна във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт:

Депозираните въззивни жалби са допустими. Същите са подадени в законоустановения срок, срещу подлежащ на обжалване акт на първоинстанционния съд, от процесуално легитимирано лице и при наличието на правен интерес от обжалването.

Разгледани по същество, жалбите са неоснователна, респективно обжалваното решение е правилно, по следните съображения:

Съгласно чл. 269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от релевираните в жалбата въззивни основания. Относно доводите за неправилност съдът е ограничен до изложените във въззивната жалба изрични доводи, като може да при-ложи и императивна норма в хипотезата на т. 1 от Тълкувателно решение № 1 от 09.12.2013 г. по тълк. дело № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС. Съдът служебно трябва да даде и правна квалификация на исковете.

Процесното първоинстанционно решение е валидно и допустимо в обжалваната част. Не е допуснато и нарушение на императивни правни норми. Поради това, съдът дължи произнасяне по съществото на правния спор в рамките на доводите, изложени във въззивната жалба, от които е ограничен съгласно разпоредбата на чл. 269, предл. 2 от ГПК, като в останалата част препраща към мотивите на първоинстанционното решение по реда на чл. 272 от ГПК.

По депозираната жалба от В. Т. вх. № 25130499/17.08.2021 г. по описа на Софийски районен съд относно претенциите по сметки с правно основание чл. 31, ал. 2 от ЗС:

С постановеното решение, първостепенният съд е приел за основателна претенцията по сметки на ответницата В. Т. срещу съделителите М. и В. Ц.и за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване. Доколкото решението се обжалва единствено в частта, с която претенциите по сметки са отхвърлени, както следва: за осъждане съделителя М. Ц. да заплати на ищцата разликата над сумата в размер на 28,00 лв. до пълния претендиран размер от 300,00 лв., и за осъждане съделителите М. и В. Ц.и да заплатят разликата над 112,00 лв. до пълния претендиран размер от 1500,00 лв., то за уважената част от претенциите решението е влязло в законна сила като

необжалвано.

Основният спорен въпрос относно претенциите на ответницата с правно основание чл. 31, ал. 2 от ЗС е извършвано ли е плащане за погасяване на задължението за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване, ако да – за какъв период.

В тази връзка по делото е представен препис от Решение № 478869/29.08.2018 г., постановено по гр. д. № 50716/2016 г. на Софийски районен съд, 118 гр. с-в, от което се установява, че ищецът М. И. Ц. е осъден да заплати на ответницата В. И. Т. сумата в размер на 438,00 лв., представляваща обезщетение за лишаване от ползване на 1/6 ид. част от процесния недвижим имот за периода 01.09.2014 г. - 01.09.2016 г.

От предстаВ. по делото вносна бележка от 01.02.2017 г. от „Банка ДСК“ ЕАД се установява, че съделителят В. Б. Ц. е заплатила на ответницата сумата в размер на 200,00 лв., с основание: наем. До основанието с химикал е написано: „гр. д. състав 118, 2016 г.". С оглед посоченото с химикал до основанието за ползване и предвид обстоятелството, че вноската бележка е представена именно от съделителите В. и М. Ц.и, то съдът намира, че посочената сума следва да бъде съотнесена към сумата, дължима по гр. д. № 50716/2016 г. на Софийски районен съд, 118 гр. с-в, и не погасява настоящата претенция.

Приетата по делото разписка от 15.01.2021 г. на „Изи Пей“ ЕАД се отнася за заплатена сума с основание: „наем 2020 г.", а процесната претенция касае периода месец септември 2016 г. - месец септември 2019 г., поради което настоящият съдебен състав намира, че се явява ирелевантна за спора. Изложените съображения се отнасят и за операционна бележка от 01.11.2018 г., доколкото в основанието на същата е посочено: „Решение по дело от 2017 г. до 2018 г." и разписка от 12.04.2021 г., в основанието на която е посочено: „наем 01.01.2021 г. - 17.06.2021 г.".

ПредстаВ. вносна бележка от 23.10.2017 г. на „Банка ДСК" АД, според съда, несъмнено представлява доказателство за заплатена сума за обезщетение за лишаване от ползване в размер на 520,00 лв. за процесния период, доколкото в основанието на същата е посочено: „09/2016 г. до 10/2017 г.". Посочените съображения касаят и вносна бележка от 22.11.2019 г. за заплащане на сумата в размер на 750,00 лв., в която като основание за извършеното плащане е посочено: „наем 2018 г. - 2019 г.". Към заплатени суми, съдът намира, че следва да се числи и тази по вносна бележка от 08.08.2019 г. на „Банка ДСК" АД за сумата в размер на 150,00 лв. с основание: „наем", предвид датата, на която е извършен преводът на сумата.

С оглед изложеното, съдът намира, че несъмнено се установи, че от страна на съделителите М.а и В. Ц.и е заплатена сумата в общ размер на 1420,00 лв., с която са погасени задълженията за заплащане на обезщетение за лишаване от ползване на ищцата за периода 02.09.2016 г. - месец май 2019 г. Предвид съвпадението на изводите

на двете съдебни инстанции, то в тази част първоинстанционното решение се явява правилно и като такова следва да бъде потвърдено.

По депозираната жалба от В. Т. вх. № 25130499/17.08.2021 г. по описа на Софийски районен съд относно претенциите по сметки за извършени разноски:

Предмет на обжалване от страна на ответницата са единствено претенциите на ищите за заплатени необходимите разноски, изразяващи се в поставяне на нова ламперия, боядисване с латекс, поставяне на корниз и релса за периода месец януари 2019 г. – месец март 2019 г., и за боядисване и поддържане на апартамента през 2018 г.

Спорен в настоящото производство е въпросът дали от страна на ищеца и неговата съпруга са извършени разходите за извършване на претендираните необходими разноски и дали закупените материали са вложени в допуснатия до съдебна делба недвижим имот.

По делото е представена фактура от 28.01.2019 г., от която се установява, че ищецът е закупил подова настилка ламинат на стойност 226,37 лв.

Видно от фактура от 22.01.2019 г., ищецът е закупил 3 кг. латексова боя – бяла, и 8 кг. латексова боя – цветна, на обща стойност 80,60 лв.

От касов бон от 26.01.2019 г. се установява, че ищецът е закупил корниз, релса, лепило, плъзгач и накрайник за релса на стойност 61,32 лв.

От приобщената фактура от 14.03.2019 г. се установяват закупени от ищеца 15 кг. бяла боя и 30 кг. цветна боя на обща стойност 344,60 лв. Установяват се и допълнителни разходи в размер на 185,98 лв. от фискални бонове, находящи се на л. 76 от първоинстанционното производство.

От приетата по делото СОЕ се установи по несъмнен начин, че така описаните и оценени от вещото лице като подобрения дейности са извършени. При проведения разпит на вещото в открито съдебно заседание на 08.04.2021 г., вещото лице посочва, че е посетило на място имота, като претендираните разноски са извършени. Единственото, което не може да установи вещото лице, е датата на извършване на посочените разноски.

С оглед изложеното, настоящият съдебен състав намира, че за несъмнено установено, че извършените действия по боядисване, поставяне на ламперия, корниз и релса през 2019 г. и боядисване и грундиране през 2018 г., действително са извършени. Посоченият извод се основава както на представените писмени доказателства, така и на заключението на вещото лице, което на база на извършения оглед е направило извод, че дейностите са реално извършени. Датата на извършване се установява от приобщените писмени доказателства по закупуване на материалите.

Съдът не споделя обаче изводът на районния съд, че извършените дейности съставляват необходими разноски. Несъмнено, в теорията и практиката, е прието, че

необходими разноси са тези, които са за запазването на вещта от погиване или увреждане или са условие за нейното запазване или използване, т. е. за същите следва да е налице обективна наложителност за извършването им. В настоящия случай, от обсъдените в настоящото изложение доказателства, не се установи извършването на действията по боядисване, нова ламперия и корниз и релса да са били необходими за извършването. Въпреки изложеното, доколкото същите са довели до увеличаване на стойността на допуснатия до съдебна делба недвижим имот, същите имат характер на подобрения. Както правилно е посочено в първоинстанционното решение, отношенията във връзка с подобряването на общата вещ се уреждат по различен начин в зависимост от конкретните условия при които са извършени подобренията и от условията при които съсобственикът – подобрител е упражнявал фактическата власт – като държател или владеец на правата на останалите съсобственици, в която насока са разясненията на Тълкувателно решение № 85/68 г. ОСГК на ВС.

Предвид липсата на установяване на съгласие за извършване на подобрения от останалия съсобственик, то правното основание за дължимостта на равностойността на същите съобразно притежаваната от ответницата идеална част е нормата на чл. 61, ал. 2, вр. чл. 59 от ЗЗД. Отговорността е до размера на обогатяването, т. е. по-малката стойност между вложените разноси и увеличената стойност на имота – останалите съсобственици се обогатяват само до размера, с който се е увеличила стойността на дела им от съсобств. вещ, а ако разходите са по-малки от увеличената стойност, обогатяването е до размера на разходите, които биха направили за подобряването на имота. В случая, от приетата по делото СОЕ се установява, че реално извършените разходи общо – към датата на тяхното извършване, на всички подобрения, възлиза на сумата в размер на 4693,00 лв., а увеличената стойност на имота, вследствие на извършените подобрения към датата на изготвяне на заключението възлиза на сумата в размер на 5718,00 лв. Следователно по-малката от двете стойности, релевантна за определяне на размер на обезщетението, е тази на реално извършените разноси.

От представените по делото писмени доказателства, се установява, че реално извършените разноси за подобренията, предмет на депозираната въззивна жалба, възлизат на сумата в размер на 898,87 лв., или съразмерно на притежаваната от ответницата 1/6 ид. част – сумата в размер на 149,81 лева. Доколкото претенцията е уважена до сумата в размер на 77,18 лева и предвид липсата на жалба по страна на ищите в отхвърлената част на претенцията, то постановеното решение и в тази част се явява правилно и като такова следва да бъде изцяло потвърдено.

По депозираната жалба от М. И. Ц. вх. № 25143900/28.09.2021 г. по описа на Софийски районен съд относно способа за извършване на делба:

Способите за извършване на делба са законоустановени, като страните само доброволно могат да ликвидират съществуващата съсобственост извън предвидените в

закона четири способности – чрез възлагане при наличие на изискванията по чл. 349, ал. 1 и ал. 2 от ГПК, чрез съставяне на разделителен протокол и теглене на жребий по реда на чл. 352 от ГПК, чрез разпределение на имотите без да се тегли жребий, когато съставянето на дялове и тегленето на жребий е невъзможно или много неудобно – по реда на чл. 353 от ГПК, а когато делбата е невъзможно да се извърши чрез един от тези способности, неподеляемият имот се изнася на публична продажба – арт. чл. 348 от ГПК. Недопустимо е съдът да извърши делбата извън законоустановените в ГПК четири способа за ликвидиране на съсобствеността между съделителите.

За да определи способа, чрез който ще бъде извършена допуснатата делба на процесния недвижим имот, съдът следва да разгледа възлагателната претенция на съделителите М. И. Ц. и В. Б. Ц. с правно основание чл. 349, ал. 2 от ГПК, която е приета за съвместно разглеждане в производството по делба с протоколно определение от 08.10.2020 г., постановено по делото.

В хипотезата на правната норма, регламентирана в чл. 349, ал. 2 от ГПК, са уредени четири материални предпоставки, при наличието на които възниква потестативното право на съделителя да иска възлагането на имот, включен в делбената маса, без да се изнася на публична продажба, като заплати на останалите съделители парично уравнение, съответстващо на техните квоти в общата вещ, предмет на делбата: 1.) делбената недвижима вещ да има характер на жилище и да е неподеляема; 2.) целият имот да е придобит въз основа на наследяване; 3.) съделителят, който е предявил претенцията следва да е живял в имота към момента на откриване на наследството; и 4.) съделителят, който е направил претенцията, следва да не притежава друго жилище. В този смисъл са мотивите по т. 4 от Тълкувателно решение № 1/19.05.2004 г. по гр. д. № 1/2004 г., ОСГК на ВКС.

В настоящия случай, от приетата по делото съдебно-оценъчна експертиза се установява, че допуснатия до съдебна делба недвижим имот представлява неподеляем жилищен имот, за което липсва спор и между страните.

Не може да бъде споделен извода на първата инстанция, че в разглеждания случай е налице смесена съсобственост по отношение на делбения имот поради следното. Тогава, когато сделката е осъществена между сънаследниците, не е налице смесена съсобственост, тъй като разпоредителната сделка не променя наследствения характер на имота, а само уголемява квотата в съсобствеността на някой от наследниците. Не възниква смесена съсобственост и когато при извършването на разпоредителната сделка с част от наследствен имот, приобретателят сънаследник е в брак, тъй като съпругът участва не като трето лице, което придобива по сделка част от наследствения имот, а правата му произтичат от закона – чл. 19, ал. 3 СК отм. (идентичен с чл. 21, ал. 3 от СК, в сила от 01.10.2009 г.). В този смисъл практиката на ВКС по идентични случаи, обективизирана в Решение № 50156 от 16.01.2023 г. на ВКС

по гр. д. № 4161/2021 г., I г. о., ГК; Решение № 18 от 27.02.2013 г. на ВКС по гр. д. № 572/2012 г., I г. о., ГК; Решение № 86 от 9.03.2012 г. на ВКС по гр. д. № 1100/2011 г., II г. о., ГК; Решение № 144 от 11.07.2014 г. на ВКС по гр. д. № 7209/2013 г., I г. о., ГК; Решение № 158 от 25.11.2016 г. на ВКС по гр. д. № 2233/2016 г., II г. о., ГК; Решение № 239 от 6.08.2012 г. на ВКС по гр. д. № 81/2011 г., I г. о., ГК; и др.).

В разглеждания случай с постановеното по делото решение в първа фаза на делбеното производство, което се ползва със сила на пресъдено нещо и досежно юридическия факт, въз основа на който е възникнал съсобствеността, се установява, че първоначално имотът е придобит от родителите на ищеца М. Ц. и ответницата В. Т. – И.К. и И.К., в режим на съпружеска имуществена общност. През 1996 г. И.К. е починал като е оставил за наследници: съпругата си – И.К., и двете си деца – М. Ц. и В. Т.. Не се спори и че с договор за покупко-продажба, обективиран в нотариален акт № 76, том 2, дело № 276/08.11.2001 г. по описа на нотариус В.П., с рег. № 206 при НК, с район на действие гр. София, И.К. е прехвърлила притежаваните от нея 4/6 ид. части от съсобствеността на М. Ц. по време на действието на брака му с В. Ц.. Поради изложеното и посочените 4/6 ид. части са придобити от двама чрез възмездна сделка в режим на съпружеска имуществена общност, а останалите 2/6 ид. части са придобити от наследниците на И.К. въз основа на наследствено правоприемство. Ето защо и предвид принципните постановки, изведени в цитираната съдебна практика, в случая не е налице смесена съсобственост по отношение на делбения имот.

Независимо от това правилен е крайният извод, че процесното жилище не може да бъде възложено на М. и В. Ц.и по реда на чл. 349, ал. 2 от ГПК, тъй като по делото не са ангажирани доказателства, че същите са живяли в жилището към момента на откриване на наследството, както и че не притежават друго жилище. На М. и В. Ц.и изрично е указано, че носят доказателств. тежест за установяване на тези обстоятелства. Първоинстанционният съд им е указал изрично и че за установяване на тези обстоятелства не сочат доказателства. От посочените лица не са предприети действия в изпълнение на дадените указания. Неблагоприятните последици от неустановяването на правно релевантно обстоятелство следва да се понесат от страната, която носи тежестта за установяването му. По изложените съображения възлагателната претенция по чл. 349, ал. 2 от ГПК се явява неоснователна и като такава правилно е оставена без уважение от първата инстанция.

С оглед невъзможността имотът да бъде възложен на някого от съделителите и предвид липсата на достатъчно имоти, включени в делбената маса за извършване на делбата чрез разпределения или теглене на жребий, то правилен се явява изводът на първоинстанционния съд, че единственият възможен способ за извършване на съдебна делба е изнасяне имота на публична продажба. Предвид изложеното в посочената част решението се явява правилно и като такава следва да бъде потвърдено.

По отношение на разноските:

При този изход на спора, разноски в производството не следва да се присъждат. Извършените такива – за заплащане на държавна такса и за адвокатско възнаграждение, са извършени във връзка с депозираните от страните въззивни жалби, които съдът намери за неоснователни. Поради изложеното и разноски не се дължат на страните.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 20158974/17.07.2021 г., постановено по ГД № 31802 по описа за 2019 г. на Софийски районен съд, III ГО, 145 състав, в обжалваната част, а именно:

- в частта, с която е отхвърлена претенцията на М. И. Ц., ЕГН ***** и В. Б. Ц., ЕГН ***** по чл. 349, ал. 2 от ГПК за възлагане в техен общ дял на процесния апартамент с идентификатор 68134.1383.2149.1.56, постановено е изнасяне на публична продан на посочения имот, като получената от продажбата цена се разпредели между М. И. Ц., ЕГН *****, В. Б. Ц., ЕГН *****, и двамата с адрес: гр. София, ул. **** и В. И. Т., ЕГН *****, с адрес: гр. София, ул. ****, съобразно притежаваните от тях идеални части;
- в частта, с която В. И. Т., ЕГН ***** на основание чл. 346 от ГПК, вр. чл. 61, ал. 2 от ЗЗД, вр. чл. 59 от ЗЗД е осъдена да заплати на М. И. Ц., ЕГН ***** и В. Б. Ц., ЕГН ***** сумата от 77,18 лв., представляваща съответна на дела □ част от сторени в делбения имот подобрения за боядисване с латекс, поставяне на корниз и релса в периода от м. януари 2019 г. до м. март 2019 г. и за боядисване и поддръжка на апартамента чрез закупуване на боя, грунд и различни материали през 2018 г.;
- в частта, с която е отхвърлена исковата претенция на В. И. Т., ЕГН ***** с правно основание по чл. 31, ал. 2 от ЗС за осъждане на М. И. Ц., ЕГН ***** за заплащане на разликата над 28,00 лв. до пълния предявен размер от 300,00 лв., представляваща обезщетение за лишаване от ползването на делбения имот в периода от 02.09.2016 г. до м. 05.2019 г.;
- в частта, с която е отхвърлена исковата претенция на В. И. Т., ЕГН ***** с правно основание по чл. 31, ал. 2 от ЗС за осъждане на М. И. Ц., ЕГН ***** и В. Б. Ц., ЕГН ***** за заплащане на разликата над 112,00 лв. до пълния предявен размер от 1500,00 лв., представляваща обезщетение за лишаване от ползването на делбения имот в периода от 02.09.2016 г. до м. 05.2019 г.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния касационен съд в

едномесечен срок от връчването му при условията на чл. 280, ал. 1 и 2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____